

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 003593 15 Uvp
Banjaluka, 14.03.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M.N. iz D., koju zastupa punomoćnik S.M., advokat iz D., (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv akta broj 1126541738 od 25.03.2015. godine, tuženog Fonda R.S., u predmetu ostvarivanja prava na starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 003593 15 U od 30.06.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 14.03.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 003593 15 U od 30.06.2015. godine preinačava, tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se Fond R.S. da tužiteljici nadoknadi troškove postupka u iznosu od 2.233,75 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka koji predstavlja razliku između traženih 2273,75 KM i dosuđenih 2.233,75 se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv privremenog rješenja Fonda., F.D. broj 1126541738 od 31.07.2014. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužiteljici je priznato pravo na starosnu penziju počev od 25.07.2014. godine u iznosu od 451,95 KM mjesečno, shodno članu 42. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO), uz obrazloženje da je ona u momentu podnošenja zahtjeva navršila 58 života i ostvarila 38 godina, 4 mjeseca i 13 dana staža osiguranja u koji nije uračunat period od 01.08.2012. do 24.07.2014. godine, jer za to vrijeme nisu plaćeni doprinosi. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova upravnog spora, uz obrazloženje da ona nije uspjela u sporu i da joj slijedom toga ne pripada pravo na nadoknadu istih, shodno članu 49. i 49a. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu ZUS).

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je pravilno postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje Filijale D. broj 1126541738 od 31.07.2014. godine, kojim je prvostepeni organ tužiteljici priznao pravo na starosnu penziju na osnovu 38 godina, 4 mjeseca i 13 dana penzijskog staža, ne uračunavajući staž osiguranja ostvaren u periodu od 01.08.2012. do 24.07.2014. godine, bez obzira što su za taj period naknadno i pojedinačno uplaćeni

doprinosi za tužiteljicu, obzirom da u njenom slučaju, kada je već ispunjavala uslove za ostvarivanje prava na penziju iz člana 42. stav 2. Zakona o PIO, nije bilo osnova da joj poslodavac shodno članu 156. Zakona o PIO uplaćuje doprinose za taj period.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu zahtjev), tužiteljica pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povreda pravila postupka koje su od uticaja na rješenje stvari. Ističe da iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da sud prihvata utvrđenim da je tužiteljica kod istog poslodavca radila od 19.07.1974. do 24.07.2014. godine i da su joj za sav period rada uplaćeni doprinosi, ali da joj se period od 01.08.2012. do 24.07.2014. godine (za koji su naknadno plaćeni doprinosi) ne može uračunati, jer ona sa preostalim stažom ispunjava uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju propisane odredbom člana 42. stav 2. Zakona o PIO. Ovakvim tumačenjem kakvo je dao nižestepeni sud tužiteljica je oštećena, jer joj je poslodavac uplatio doprinose za svih 40 godina staža, ali joj se sve ne uračunavaju, jer ona i sa 38 godina staža osiguranja ispunjava uslove za starosnu penziju propisane članom 42. stav 2. Zakona o PIO, a kad se prihvati takvo tumačenje postavlja se pitanje zašto onda tuženi nije tužiteljici vratio doprinose za sporni period, jer je ona sve to zaradila. Dodaje da sud pogrešno tumači odredbu člana 156. Zakona o PIO, budući da je poslodavac tužiteljice doprinose za sporni period uplatio shodno zaključku Vlade Republike Srpske broj 04/1-012-2-1240/14 od 20.06.2014. godine, koji je dostavljen uz tužbu, što znači da se ne radi o proizvoljnoj i nezakonitoj uplati doprinosa, kako to tvrdi tuženi u osporenom aktu. Dodaje da joj je poznato da je tuženi u nekim drugim identičnim predmetima uvažavao žalbe stranaka i poništavao prvostepena rješenja, te da ne zna zbog čega Fond u odnosu na lica iz iste kategorije primjenjuje dvostruke standarde. Zbog navedenog predlaže da sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu uvaži i osporeni akt poništi, te da tuženog obaveže da joj nadoknadi troškove cjelokupnog postupka koji se odnose na sastav tužbe od strane advokata 877,50 KM, sastav zahtjeva u iznosu od 1.316,25 KM, sa troškovima sudskih taksa na tužbu, presudu i zahtjev, ili pak da istu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na zahtjev tuženi navodi da osporenim aktom nisu povrijeđene odredbe Zakona o PIO, niti pravila postupka, zbog čega ostaje kod svih razloga datih u obrazloženju osporenog akta i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa predmeta proizilazi da je tužiteljica koja je rođena 24.02.1956. godine podnijela dana 25.07.2014. godine prvostepenom organu zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju, uz koji je predala neophodnu dokumentaciju. U provedenom postupku prvostepeni organ je rješenjem od 31.07.2014. godine usvojio zahtjev tužiteljice priznavši joj pravo na starosnu penziju, jer u momentu podnošenja zahtjeva ima navršenih 58 godina, 5 mjeseci i 1 dan života i ostvaren ukupan penzijski staž od 38 godina, 4 mjeseca i 13 dana, zbog čega ispunjava uslove iz odredbe člana 42. stav 2. Zakona o PIO koja propisuje da osiguranik žena koja nema navršenih 65 godina života ima pravo na starosnu penziju kad navršiti 58 godina života i 35 godina staža osiguranja. Ova odredba člana 42. stav 2. Zakona o PIO je uvedena u pravni sistem Republike Srpske kao određena vrsta pogodnosti za osiguranike žene i njen sadržaj u osnovi nije sporan sa aspekta stranaka. Ono što je sporno, a na što je tužiteljica isključivo ukazivala žalbom izjavljenom protiv prvostepenog rješenja od 31.07.2014. godine, jeste utvrđenje prvostepenog organa da tužiteljici u ukupan penzijski staž nije uračunato

vrijeme provedeno u osiguranju od 01.08.2012. do 24.07.2014. godine, jer za to vrijeme nisu plaćeni doprinosi za PIO. U upravnom spisu se zatiče uvjerenje iz matične evidencije tuženog Filijala D. broj 1126541738 od 31.07.2014. godine, te uvjerenje Poslovnice D. isti broj od 28.07.2014. godine, iz kojih isprava proizilazi da doprinosi za ovaj period nisu plaćeni, što kao pravilno i suštinsko utvrđenje prihvata tuženi u osporenom aktu, iako ga je tužiteljica navodima žalbe dovela u ozbiljnu sumnju.

Naime, ona je u žalbi istakla da su joj za sporni period uplaćeni doprinosi od strane njenog poslodavca JZU S.A.L. D., koja uplata je izvršena dana 23.07.2014. godine, dakle prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju i to shodno zaključku Vlade R.S. broj 04/1-012-2-1240/14 od 20.06.2014. godine, o čemu je kao dokaz dostavila predmetne uplatnice, obavijest poslodavca i pomenuti zaključak Vlade R.S. po kome je uplata izvršena. Izjašnjavajući se na ovaj žalbeni navod tuženi nije našao za shodno da provjeri da li su za tužiteljicu prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava uplaćeni doprinosi za ovaj period od 01.08.2012. do 24.07.2014. godine, a što je od bitnog značaja za njena prava, jer ako su isti uplaćeni, onda tužiteljica ima ostvarenih 40 godina staža osiguranja, a ne 38, pri čemu ne postoji stvarni, a ni pravni razlog da joj se i ove dvije godine ne uračunaju u staž i uzmu u obzir kod obračuna starosne penzije.

Odgovarajući na ovaj žalbeni navod tuženi iznosi da je tužiteljica ispunjava uslove za ostvarivanje prava starosnu penziju propisane članom 42. stav 2. Zakona o PIO (58 godina života i 35 staža osiguranja), te da „ako je uplata doprinosa za PIO zaista izvršena to je onda urađeno proizvoljno bez poštovanja zakonom propisane procedure u smislu člana 156. Zakona o PIO“, što ne predstavlja pravilno zaključivanje koje je neosnovano podržao nižestepeni sud baveći se isključivo tumačenjem odredbe člana 156. Zakona o PIO. U situaciji kada poslodavac tužiteljice prije podnošenja njenog zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju uplati doprinose za istu i to poštujući zaključak Vlade R.S. broj 04/1-012-2-1240/14 od 20.06.2014. godine kojim mu je naloženo da tako postupi, odnosno da izvrši uplatu za sve radnike koji su stekli uslove za odlazak u penziju, izlišno je govoriti o tome da u radnjama poslodavca postoje elementi proizvoljnog i nezakonitog postupanja, pri čemu konačno trpi samo tužiteljica u čiju korist su uplaćeni nedostajući doprinosi. Uostalom, ako je tuženi utvrdio da se navodno radi o proizvoljnoj i nezakonitoj uplati doprinosa, postavlja se pitanje zašto ih nije vratio, na što pravilno u zahtjevu ukazuje tužiteljica, osnovano tražeći da joj se svih 40 godina staža uzmu u obzir kod obračuna penzije shodno članu 42. stav 1. u vezi sa članom 178. Zakona o PIO.

Dakle, ako je tačan žalbeni navod da je poslodavac tužiteljice za istu uplatio doprinose za svih 40 godina rada što će tuženi posebno provjeriti i utvrditi, onda mu ne preostaje ništa drugo nego da žalbu tužiteljice uvaži i prvostepeno rješenje od 31.07.2014. godine poništi, te prvostepenom organu naloži da tužiteljici ponovo obračuna starosnu penziju uvažavajući sav period rada, svih 40 godina ostvarenog staža, nebitno što ona sa svojim godinama života i sa 35 godina staža osiguranja ispunjava uslove za ostvarivanje ovog prava, na čemu su isključivo i pogrešno insistirali tuženi, te i nižestepeni sud u pobijanoj presudi.

Kod takvog stanja stvari po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi je ostvaren razlog njene nezakonitosti predviđen odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužiteljice uvažava i pobijana presuda preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava, a na osnovu člana 40. stav 1. i 2. istog zakona.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49. i 49a. stav 1. ZUS i u vezi sa članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni

glasnik Republike Srpske” broj 58/03 - 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS, obzirom da je tužiteljica uspjela u ovom sporu, a postavila je opredjeljen zahtjev za nadoknadu troškova. Dosuđeni iznos se odnosi na trošak sastava tužbe od strane advokata 300 bodova prema Tarifnom broju 3. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05 - u daljem tekstu: Tarifa), trošak na ime sastava zahtjeva 450 bodova, trošak na ime paušalne nagrade prema Tarifnom broju 12. Tarife 187,5 bodova, što ukupno iznosi 937,5 bodova. Na osnovu člana 14. Tarife vrijednost boda iznosi 2,00 KM, slijedom čega je sud tužiteljici na ime troškova zastupanja od strane advokata (sastav tužbe i zahtjeva sa paušalom) priznao ukupno 1.875,00 KM, kojem iznosu se dodaje trošak PDV shodno članu 6. Tarife u iznosu 318,75 KM, što konačno daje 2193,75 KM, koliko je potraživano priloženim troškovnikom. Ovom iznosu je dodat takođe potraživani trošak takse na tužbu u iznosu od 20,00 KM i takse na presudu u iznosu od 20,00 KM, koliko je tužiteljica po pozivu suda uplatila dana 06.08.2015. godine, shodno Tarifnom broju 22. 23. Taksene tarife koja je sastavni dio Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14). Odbijen je samo zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova postupka koji se odnosi na plaćanje takse na zahtjev koji je izjavljen 21.08.2015. godine, u iznosu od 40,00 KM, budući da u spisu nema dokaza da je tužiteljica ovu taksu platila, niti ju je sud pozvao da izvrši plaćanje, a u međuvremenu je ova obaveza zastarila shodno članu 9. Zakona o sudskim taksama.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podraščić